

ПІДТРИМКА СТІЙКОСТІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Військова агресія російської федерації стала найбільшою загрозою для фінансової системи України за період незалежності країни. Водночас ефективність й оперативність регуляторних заходів уряду, Міністерства фінансів України, Національного банку України, податкової та митної служби дозволили фінансовій системі адаптуватися до безпрецедентних умов та налагодити фінансові процеси в країні.

На початку 2022 року, з метою уникнення неконтрольованої девальвації й впливу капіталу, НБУ було тимчасово зафіксовано обмінний курс та запроваджено валютні обмеження. Фінансування потреб бюджету та поповнення міжнародних резервів НБУ стали можливими завдяки масштабній фінансовій допомозі країн-партнерів. Банки виявилися операційно стійкими, продовжували надавати послуги клієнтам у регіонах, де це було безпечно як для працівників, так і для клієнтів. Із середини червня 2022 року працювали близько 85% банківських відділень України [1].

Безумовно важливим є те, що фінансова система продовжує функціонувати. Це стало можливим завдяки своєчасним заходам. Так, від початку війни НБУ інтенсифікував зусилля на подолання панічних настроїв серед населення, збереження довіри до банківської системи, що дозволило утримати від різкого падіння курс валюти [2]. Доцільно виокремити кілька базових рішень, які дозволили стабілізувати фінансову систему України: обмеження на зняття готівки до 100 тис. грн на добу; фіксація курсу гривні по відношенню до іноземних валют; заборона вільного продажу валюти; мораторій на транскордонні перекази; збільшення облікової ставки з 10% до 25%; залучення грошової допомоги від міжнародних фінансових організацій; залучення внутрішніх ресурсів через продаж військових облігацій тощо [3].

Станом на сьогодні продовжується активне впровадження заходів підтримки фінансової стійкості країни та регулювання фінансового сектору. З квітня 2023 р. оновлено операційний дизайн монетарної політики, що передбачає зниження ставки за депозитними сертифікатами овернайт – із 23 до 20 % річних та запровадження нових лімітованих тримісячних депозитних сертифікатів під фіксовану ставку на рівні облікової ставки. Це дозволить захистити заощадження громадян від інфляційного знецінення, забезпечить подальше зниження цінового тиску, а також сприятиме розвитку культури строкових заощаджень у гривні.

Зазначені заходи спрямовані на посилення ринкових стимулів залучення банками строкових депозитів населення в національній валюті, зниження ризиків для валютного ринку та міжнародних резервів, а також є базисом для підтримки стійкості фінансової системи в умовах війни та підґрунтям розвитку у повоєнний період.

Список використаних джерел

1. Національний банк України. Фінансова система успішно протистоїть викликам війни – Звіт про фінансову стабільність, 21 червня 2022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/finansova-sistema-uspishno-protistoyit-viklikam-viyni---zvit-pro-finansovu-stabilnist>
2. Маслій О. А., Глушко А. Д. Державне фінансове регулювання як інструмент мінімізації загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 2 (02). С. 125–130. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/78/75>
3. Гетманцев Д. В умовах війни робота держави з економікою має базуватися на військових законах. URL: <https://interfax.com.ua/news/interview/812130.html>